

Bárdudvarnok Községi Önkormányzat

Képviselő-testületének

..../2016. (VII. 10.) önkormányzati rendelete

a gyermekétkeztetés térítési díjairól szóló 9/2013. (VII.10.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: R.) módosításáról

T E R V E Z E T

Bárdudvarnok Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 147. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 8. pontjában meghatározott feladatkörében eljárva az R. módosításáról a következő rendeletet fogadja el:

1. §

Az R. 1. § helyébe a következő rendelkezés lép:

(1) Az önkormányzat által fenntartott óvodai feladatellátás során a gyermekek a napközbeni ellátás igénybevétele során az alábbi napi térítési díjat kell fizetni:

óvodai étkeztetés napi térítési díja: **339,- Forint + ÁFA;**

(2) Az önkormányzat az intézményfenntartó által fenntartott általános iskolában is biztosítja a gyermekétkeztetést, amelynek vonatkozásában a következő térítési díjakat kell fizetni:

általános iskolai étkeztetés napi térítési díja:

- egyszeri étkezés esetén:	75,- Forint + ÁFA;
- kétszeri étkezés esetén:	276,- Forint + ÁFA,
- háromszori étkezés esetén:	426,- Forint + ÁFA.

2. §

A jelen rendelet 2017. január 1. napján lép hatályba.

Bárdudvarnok, 2016. szeptember ...

Mester Balázs P.H.
polgármester

dr. Kovács Kornélia P.H.
jegyző

**A rendelet kihirdetésének napja:
Bárdudvarnok, 2016. szeptember**

dr. Kovács Kornélia P.H.
jegyző

BÁRDUDVARNOK KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT POLGÁRMESTERÉTŐL

7478 BÁRDUDVARNOK, BÁRD UTCA 36.

TELEFON: (82) 577-086 FAX: (82) 577-087

E-MAIL: BARDUDVARNOK@KAPOS-NET.HU

Átruházott döntések: Rendkívüli települési támogatás

2016. augusztus 24. napjától:

Kérelem: 3 db

Megállapított: 3 db

- 1 db számlaelmaradás
- 2 db rendkívüli

Augusztusban összesen 9 db kérelem:

- 2 db elutasítva
- 7 db megállapítva

2016. szeptember

Kérelem: 3 db

Megállapított: 3 db

- 1 db temetés
- 1 db tartós betegség
- 1 db gyógyszerköltség

BÁRDUDVARNOK KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT POLGÁRMESTERÉTŐL

7478 BÁRDUDVARNOK, BÁRD UTCA 36.

TELEFON: (82) 577-086 FAX: (82) 577-087

E-MAIL: BARDUDVARNOK@KAPOS-NET.HU

Átruházott döntések: Anyasági támogatás

2016. augusztus

Kérelem: 1 db

Megállapított: 1 db

2016. szeptember

Kérelem: 1 db

Megállapított: 1 db

BÁRDUDVARNOK KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT POLGÁRMESTERÉTŐL

7478 BÁRDUDVARNOK, BÁRD UTCA 36.

TELEFON: (82) 577-086 FAX: (82) 577-087

E-MAIL: BARDUDVARNOK@KAPOS-NET.HU

Átruházott döntések: Iskolakezdési támogatás

2016. augusztus:

Kérelem: 3 db

Megállapított: 3 db

2016. szeptember

Kérelem: 55 db

Megállapított: 49 db

Folyamatban: 6 db

Összesen beérkezett: 58 db kérelem

Jogosult gyermekek szerint: 87 db (a folyamatban levők is beleszámolva)

Saját jogán: 10 db

- középiskolás: 7 db
- egyetemista: 3 db

BÁRDUDVARNOK KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT POLGÁRMESTERÉTŐL

7478 BÁRDUDVARNOK, BÁRD UTCA 36.

TELEFON: (82) 577-086 FAX: (82) 577-087

E-MAIL: BARDUDVARNOK@KAPOS-NET.HU

Első kifizetés:

2016. szeptember 12.

Kifizetés: 22 db

- Házipénztár: 18 db (2 személy nem vette fel)
- Utalás: 3 db

Összeg: 380.000 Ft

Második kifizetés:

2016. szeptember 16.

Kifizetés: 30 db

- Házipénztár: 21 db
- Utalás: 9 db

Összeg: 420.000 Ft

BÁRDUDVARNOK KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT

7478 BÁRDUDVARNOK, BÁRD UTCA 36.

TELEFON: (82) 577-086 FAX: (82) 577-087

E-MAIL: BARDUDVARNOK@KAPOS-NET.HU

Beszámoló a lejárt határidejű határozatokról

a 2016. szeptember 14-i testületi ülésre

- 81/2016. (VII. 28.): **Kaposmérői fogorvosi eszközökhöz hozzájárulás – megállapodás**
- 82/2016. (VII. 28.): **Antenna Bankkal való megállapodás meghosszabbítása – megtörtént, kivéve a lipótfai temető kérdése**
- 83/2016. (VII. 28.): **Vis maior pályázat benyújtása (Kaposzentbenedekre vezető út) – hiánypótlás is megtörtént**
- 84/2016. (VII. 28.): **MŰKI pályázat benyújtása – hiánypótlás is megtörtént**
- 85/2016. (VII. 28.): **Felhatalmazás tárgyalásra – lipótfai temető ügye**

KÉRELEM

BÁRDUDVARNOKI KÖZSÉG
ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL
Bárdudvarnok Székhely

Küldött: 2016. év 02. hó 18. nap
2182 / 2016. II. sz. 1 db. melléklet

2016.02.18. MESTER JÓZSEF

Tisztelt Polgármester Úr!

Az NV Közétkeztető Kft. Nevében azzal a kéréssel fordulok Önhöz és Bárdudvarnok Község Önkormányzatának Képviselő Testületéhez, hogy a 2014. Március 01.-től érvényben lévő ételmezési nyersanyagárak módosításához hozzájárulni szíveskedjenek.

Indoklás:

Kettő éve nem változtattuk a nyersanyagnormákat Bárdudvarnokon. A 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet előírásai sajnos nem teszik lehetővé, hogy továbbra is igen alacsony szinten tartsuk Bárdudvarnokon árainkat.

A rendelet többek közt előírja a következőket:

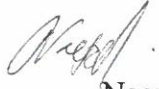
- Naponta 2 adag zöldséget vagy gyümölcsöt kötelező adnunk, amibe nem számít bele a burgonya.
- Naponta 3 dl tejet vagy ennek megfelelő kalcium tartalmú tejterméket vagyunk kötelesek adni.
- Naponta 2 adag gabona alapú élelmiszert kell biztosítani, ebből 1 terméknek teljes kiőrlésűnek kell lennie.
- 30 %-nál magasabb zsírtartalmú hús nem adható.
- 10 ételmezési nap vonatkozásában 6 alkalommal kötelező húst biztosítani.
- 10 naponta kötelezően szerepelnie kell az étlapon 1 halételnek.
- 23 %-nál magasabb zsírtartalmú húskészítményt felhasználnunk tilos.

2014. március-i árrendezésünk óta kétszer volt jelentős mértékű kötelező minimálbér- és garantált bérminimum emelés. Szakmai színvonalunk megtartása érdekében jelentősen emelkedtek ezen időszak alatt bérköltségeink.

A rendeletnek való megfeleltetésünk érdekében szükséges volt beszerezni nagy teljesítményű pároló szekrényt (zöldségfélék élettani értékeinek megőrzése, csöben sült ételek készítése, stb. érdekében), amely energiaköltségünket jelentősen megemelte.

Ezen indokok alapján kérem Önt és a Képviselő Testületet, az általunk csatoltan benyújtott nyersanyagnorma árakat 2016. Március 01.-től elfogadni szíveskedjenek.

NV Közétkeztető Kft.
7521 Kaposmérő, Jókai u. 18.
Adószám: 23598500-2-14
Cg. 14-09-312037
Szlsz: 10300002-10636066-49020018

Tisztelettel

Nagyfi József
NV Közétkeztető Kft.

Kaposmérő, 2016. február 18.

Kéjük az NV Közétkeztető Kft. Gyermek és felnőtt étkeztetést szolgáltatató cég nevében, hogy Bádudvarnok Község Önkormányzatának képviselő testülete a gyermekétkeztetést és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételénél a gyermek, az alkalmazott ételmezési nyersanyagnormákat (tételesen) (2016. március 01.) napjától módosítsa az alábbiak szerint.

ÓVODA	Nyersanyag + ÁFA			Nettó bekerülés	Óvoda által fizetendő	
	Nyersanyag norma	ÁFA 27% (a*0,27)	Nyersanyag + ÁFA		ÁFA 27% (f*0,27)	Bruttó bekerülés
	a	b	c	d	e	f
Tízórai 3-6 éves korosztály részére	59	16	76	98	26	124
Ebéd 3-6 éves korosztály részére	220,50	60	283	359	97	456
Úzsonna 3-6 éves korosztály részére	59	16	76	98	26	124
Összesen	338,50	91,39	430	555	149	704

ISKOLA	Szülő által fizetendő			Nettó bekerülés	Iskola által fizetendő	
	Nyersanyag norma	ÁFA 27%	Fizetendő		ÁFA 27%	Bruttó bekerülés
Tízórai 7-14 éves korosztály részére	75	20	95	122	33	155
Ebéd 7-14 éves korosztály részére	275,5	74	350	448	121	569
Úzsonna 7-14 éves korosztály részére	75	20	95	122	33	155
Összesen	426	114	540	692	187	879
Ebéd 7-14 éves korosztály részére	275,5	74	350	448	121	569
Dolgozó, vendég, szociális	307			480	130	610

*" A gyermek világra nyitott lény:
A simogatásra simogatással, a jókedvre jókedvvel,
a tevékenységre tevékenységgel felel."*

(Mérei Ferenc)

Elfogadta: a Bárdudvarnoki Óvoda-Bölcsőde nevelőtestülete számú határozatával

Jóváhagyta: a Bárdudvarnok Község Képviselő-testülete számú határozatával

Jóváhagyta: a Bárdudvarnoki Egységes Óvoda-Bölcsőde intézményvezetője.....számú határozatával

Hatályos: 2016.a Bárdudvarnok Község Képviselő-testületének Jóváhagyó határozata alapján a kihirdetés napjától

Érvényes: a kihirdetés napjától visszavonásig

Készítette: Bárdudvarnoki Egységes Óvoda-Bölcsőde nevelőtestülete

Tartalomjegyzék	oldalszám
1. Jogszabályi háttér	4.
2. Az intézmény adatai.....	5.
3. Helyzetelemzés.....	7.
3.1. Intézményünk bemutatása.....	7.
3.2. Az intézmény személyi feltételei.....	8.
3.2.1. Az intézmény dolgozóinak szerepe az óvodai életben.....	8.
3.2.2. Programunk alapelvei.....	10.
3.3. Tárgyi feltételek.....	12.
4. Gyermekkép.....	13.
5. Óvodakép.....	13.
5.1. Az óvodai nevelés célja.....	14.
5.1.1. Az óvodai nevelés alapelvei.....	14.
5.2. A bölcsődei nevelés célja.....	14.
5.2.1. A bölcsődei nevelés alapelvei.....	14.
5.3. Az óvodai nevelés és a bölcsődei kisgyermeknevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik:.....	16.
6. Az óvodai nevelés és a bölcsődei nevelés feladatai.....	17.
6.1. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek.....	18.
6.2. Érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés.....	19.
6.3. Anyanyelvi, értelmi fejlesztés.....	21.
7. A néphagyományok és a tevékenységközpontú óvodai nevelés összefonódása programunkban.....	22.
7.1. A néphagyományok tartalma az egyes tevékenységformákban.....	22.
7.2. Jeles napok és a néphagyomány ápolás tevékenységei.....	23.
7.3. Az óvoda hagyományrendszere.....	26.
8. Az óvodai élet tevékenységformái, az óvodapedagógus feladatai, sikerkritériumok.....	27.
8.1. Játék, játékba integrált tanulás.....	27.
8.2. Verselés, mesélés.....	29.
8.3. Ének-zene, énekes játék, gyermektánc.....	30.
8.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka.....	30.
8.5. Mozgás.....	31.
8.6. A külső világ megismerése.....	31.

8.7. Munka jellegű tevékenységek.....	32.
9. A bölcsődei nevelés főbb helyzetei.....	33.
9.1. Gondozás.....	33.
9.2. Játék.....	33.
9.3. Mondóka, ének.....	34.
9.4. Vers, mese.....	34.
9.5. Alkotó tevékenységek.....	34.
9.6. Egyéb tevékenységek.....	34.
9.7. Mozgás.....	35.
9.8. Tanulás.....	35.
10. A nevelés tervezése, időkeretei.....	36.
10.1. Az egységes óvoda-bölcsődei élet szervezése.....	38.
11. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére.....	39.
12. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelése.....	40.
12.1. Sajátos nevelési igényű gyermek az óvodában.....	40.
13. Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek.....	41.
13.1. Esélyegyenlőség.....	41.
13.2. Gyermekvédelem.....	42.
13.2.1. Gyermekvédelmi tevékenységek.....	42.
13.2.2. Feladataink és kompetenciaköreink.....	42.
13.3. A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása érdekében végzett gyermekvédelmi és pedagógiai feladataink.....	43.
14. Az óvoda kapcsolatrendszere.....	43.
14.1. Az óvoda és a család.....	44.
14.2. Kapcsolat az iskolával.....	45.
14.3. Egyéb kapcsolatok.....	46.
15. A program tervezése, elemzése, értékelése.....	47.
15.1. A program működését tervező, elemző, értékelő dokumentumok.....	47.
15.2. A nevelőmunka ellenőrzése.....	48.
16. Érvényességi rendelkezések	48.

1. Jogszabályi háttér

- 2011. évi CXC. Törvény a nemzeti köznevelésről
- 2012. évi CXXIV. tv. a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. tv. módosításáról
- 229/2012. (VIII.28.) Korm. Rendelete a nemzeti köznevelésről szóló tv. végrehajtásáról
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési- oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 363/2012. (XII.17.) Kormányrendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 32/2012.(X.8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 48/2012.(XII.12.) EMMI rendelet a pedagógiai- szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai- szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai- szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- 1993. évi LXXIX Ktv.
- A bölcsődei nevelés országos alapprogramja

2. Az intézmény adatai

Az intézmény neve: Bárdudvarnoki Egységes Óvoda- Bölcsőde

Az intézmény székhelye: 7478 Bárdudvarnok, Bárd ltp. 82.

Az intézmény feladat ellátási helye: 7478 Bárdudvarnok, Bárd ltp. 82.

Az intézmény típusa: egységes óvoda-bölcsőde

Az intézmény OM azonosítója: 203022

Az intézmény férőhelyeinek száma:

óvodai csoport: 25 fő gyermek

egységes óvoda-bölcsődei csoport: 5 fő bölcsődés korú és 15 fő óvodás korú gyermek

A költségvetési szerv fő tevékenységének államháztartási szakágazati besorolása:

- **851020** Óvodai nevelés

Az intézmény tevékenységei:

- **096015** Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben

- **091110** Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai a gyermekek három éves korától tankötelezettség kezdetéig tartó, a teljes óvodai életet átívelő foglalkozásokat és a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatokat is magában foglaló óvodai nevelési tevékenységgel összefüggő feladatok ellátása

- **091120** Sajátos nevelési igényű gyermekek (beszéd fogyatékos, enyhe értelmi fogyatékos, enyhén látási fogyatékos, óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai, a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai ellátásával összefüggő speciális eszközökkel, foglalkozásokkal, ellátással kapcsolatos feladatok, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek integrációs és képesség kibontakoztató felkészítése)

- **091140** Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai

- **104030** Gyermek napközbeni ellátása

A költségvetési szerv alaptevékenysége:

- óvodai nevelés,

- egységes óvoda-bölcsődei csoportban a legalább második életévüket betöltött, továbbá az óvodai nevelésben ellátható gyermekek közös nevelése.

Az illetmény illetékessége, működési köre: Bárdudvarnok közigazgatási területe

Az intézmény fenntartójának neve, székhelye: Bárdudvarnok Községi Önkormányzat

7478 Bárdudvarnok, Bárd ltp. 36.

3. Helyzetelemzés

Intézményünk többcélú intézmény, egységes óvoda-bölcsőde. A kisgyermeket 2 éves koruktól a tankötelezettség megkezdéséig neveljük

Egységes óvoda-bölcsődei csoportunk 2015. szeptember 7-től működik. Hiánypótló intézményi forma a miénk, hiszen öt 2-3 év közötti gyermeket is gondozunk a nevelési év folyamán, illetve biztosítjuk napközbeni ellátásukat.

Előző Pedagógiai programunk átdolgozását az elmúlt év tapasztalatai, változásai- személyi, törvényi és szaktanácsadói vélemény okán újítottuk meg.

Az óvodai csoport létszáma eléri a húsz főt, e csoport mellett működik a szervezeti és szakmai tekintetben önálló egységes óvoda-bölcsődei csoport.

Pedagógiai programunk megírásakor figyelembe vettük mind az óvodás korú, mind a bölcsődés korú gyermekek szakszerű ellátásához nélkülözhetetlen alapelvek és célok meghatározását.

Csoportjaink: osztatlan óvodai csoport- Gomba
egységes óvoda-bölcsődei csoport (osztatlan) - Katica

3.1. Intézményünk bemutatása

Bárdudvarnok Somogy megyében, Kaposvártól alig tíz kilométerre található.

A Bárdudvarnoki Egységes Óvoda - Bölcsőde a zselici tájvédelmi körzet északi határától nem messze, csendes, nagyon szép táji környezetben helyezkedik el. Az erdőségek, tavak, patakok ideális környezeti adottsággal bírnak az óvodás gyermekek egészség- és környezettudatos nevelésének megvalósításához, természetjárások, kirándulások ideális helyszíne.

Épületünk esztétikus, gyermekbarát, jól felszerelt, teljesen akadálymentesített, 2015-ben épült.

A két csoport udvarrésze elkülönül egymástól, de *fontosnak tartjuk, hogy csoportjaink és udvarrészeink is átjárhatóak legyenek, így biztosítva a gyermekek testvéri- és baráti kapcsolatainak megőrzését, erősítését.*

Az itt dolgozó óvodapedagógusok jól képzett szakemberek, több éves tapasztalattal, esetenként több diplomával is rendelkeznek. Mindenki erősségeinek megfelelően vesz részt a szakmai feladatok végzésében, a pedagógiai munka fejlesztésében.

Hitvallásunk: a gyermekek mindenekfelett álló érdekeinek figyelembevétele a mindennapok szervezésében, az egyéni bánásmód alkalmazása, differenciált személyiségfejlesztés biztosítása.

3.2. Az intézmény személyi feltételei

Intézményünk személyi ellátottsága:

Az óvodai csoportban :

- 1 fő felsőfokú végzettségű óvodapedagógus, tanítói végzettséggel is rendelkezik,
- 1 fő óvodapedagógus középfokú végzettséggel,
- 1 fő szakképzett dajka.

Az egységes óvoda-bölcsődei csoportban:

- 1 fő óvodapedagógus, gyógytestnevelői szakvizsgával rendelkezik, - ő az intézményvezető, elvégezte a 60 órás akkreditált továbbképzést,
- 1 fő óvodapedagógus, rendelkezik OKJ kisgyermekgondozó,- nevelő végzettséggel,
- 1 fő kisgyermeknevelő, felsőfokú szakképzettséggel rendelkezik,
- 1 fő szakképzett dajka.

Az intézményvezető jelenleg végzi a közoktatás vezetői továbbképzést.

3.2.1. Az óvoda dolgozóinak szerepe az óvodai életben

Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az *óvodapedagógus*, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek, elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára. A gyermekben rejlő lehetőségek kibontakoztatására törekszik, figyel a szülők igényeire és kíváncsi a véleményükre. A gyermek mindenekfelett álló érdekeit szem előtt tartja.

Tiszteletben tartjuk a családi nevelés elsődlegességét a gyermekek nevelésében. Szeretetteljes, derűs óvodai légkört teremtünk számukra, hogy személyiségük szabadon kibontakozhasson és megteremtődjenek a következő életszakaszba, a kisiskolás korba való átlépés belső pszichikus feltételei.

Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez, az óvodai és az óvoda-bölcsődei csoportban egyaránt.

Az egységes óvoda-bölcsőde intézményben, ahol a három év alatti kisgyermek napközbeni ellátása is biztosított, figyelembe kell venni a kisgyermekkor sajátosságait, alkalmazni e korosztály igényeihez igazodó módszereket, eljárásokat. A jogszabályi, törvényi rendelkezéseken túl számos pedagógiai tényező átgondolása, összehangolása szükséges ahhoz, hogy az egy csoportban működő, vegyes életkorú gyermekek egyéni és csoportos fejlődése, képességeik kibontakoztatása optimális legyen.

A kisgyermekgondozó, -nevelő feladata: A bölcsődés korú gyermekek beszkottatása, az anyával, fokozatosan- segíti a gyermek új környezetbe való beilleszkedését. Törekszik arra, hogy a szülő és a gyermek megismerje a napi gondozás-nevelés környezetét, az abban dolgozó munkatársakat.

Nevelési tevékenysége során betartja a kisgyermeknevelés elveit, a gyermek korának, személyiségének, aktuális állapotának megfelelő nevelési módszereket, eszközöket alkalmaz. Vezeti a 2-3 éves gyermekekkel kapcsolatos dokumentációt.

Egészségügyi feladatok ellátása: Ha a gyermek megbetegszik, megbetegedését jelzi a szülőnek. Megteszi a szükséges intézkedéseket az esetleges fertőzések megakadályozására. ügyel arra, hogy a gyermek a korának, fejlettségének megfelelő, egészséges fejlődését biztosító napi étkezésben részesüljön.

Gyermekvédelmi feladatok ellátása: Érvényt szerez a gyermek mindenekfelett álló érdekeinek.

A szülő és gyermeke különböző tevékenységekben vehetnek részt az óvodásokkal együtt. A beszkottatási idő a gyermek igényéhez igazítva történik.

Az egységes szemlélet a módszertani sokszínűség alapja. A sokszínűség ugyanis csak egy bizonyos koherens rendszerben értelmezhető, ennek a rendszernek a hiányában csak sokféle, egymással nem, vagy csak esetlegesen kapcsolódó megoldások egymás mellett létezéséről beszélhetünk.

*A rendszert a gyermekkép és a felnőtt szerepéről alkotott nézetek alapozzák meg. Vagyis: a gyermekekről, a gyermek fejlődéséről és a felnőttnak ebben a folyamatban való szerepéről, lehetőségeiről az intézmény munkatársainak hasonló és/vagy azonos módon kell gondolkodnia, ezen belül hasonló preferenciákat kell követnie. A nevelés, a pedagógiai alapfunkciójaként a személyiségfejlődés segítését jelölte meg. A fenti meghatározásból következik egyrészt a fejlődés bizonyos értelemben vett önszabályozottsága, másrészt a beavatkozás ehhez való igazodásának jelentősége. A nevelés ilyen irányú megközelítése fontossá teszi a gyermek megismerését, a gyermek személyiségéből való kiindulást, az ahhoz igazodást, vagyis a szó igazi értelmében vett *gyermek centrikusságot, az egyéni bánásmódot, a differenciálást.**

A segítő pedagógia nem az indirekt nevelés szinonimája, a segítő pedagógiai megközelítés nem zárja ki a direkt beavatkozásokat sem, bár kétségtelen, hogy az indirekt megoldásokat jobban kedveli. Természetesen a normák kulcsszerepet kapnak a nevelésben, de a gyermek személyiségének tükrében.

A vezető feladatai:

- Éljen együtt szorosán az óvoda hétköznappjaival.
- Keresse meg azokat a lehetőségeket, erőforrásokat, mely az intézmény szakmai munkáját segítik.
- Következtesen, pozitív szemlélettel olyan módon irányítsa a kollektív tevékenységet, hogy jelentősen előmozdítsa a munkatársak, így az intézmény fejlődését.

3.2.2. Programunk alapelvei

A néphagyományok összefonódása tevékenységközpontú pedagógiai programunkkal olyan értékeket közvetít, mellyel nevelőtestületünk azonosulni tud. A magyar népi kultúra szokásaira, értékeinek megismertetésére épül - a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodva, kiegészülve a tevékenységközpontú óvodai nevelés alapelveivel: a komplexitás, a kooperáció és a kommunikáció hangsúlyozásával.

Mindennapi életünket az évszakok körforgása foglalja keretbe. A gyermekek játékára, tevékenykedtetésére építünk. A helyi sajátosságokat kihasználva és beépítve végezzük munkánkat, tág teret adva a gyermekek tevékenységének, ezen keresztül a sokoldalú tapasztalatszerzésnek, fejlesztésnek.

Programunk átdolgozásakor törekedtünk arra, hogy a néphagyományok megismertetése a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodva nyújtson új élményeket, a tevékenységközpontú óvodai nevelés eszközzrendszerének segítségével.

Törekszünk arra, hogy az óvodai élet aktív, élményekben gazdag, vidám gyermekkort biztosítson gyermekeink számára.

A gyermekek egyéni és életkori sajátosságait figyelembe véve fejlesztjük személyiségüket, kiegészítve és folytatva a családi nevelést. Ezen fejlesztés megvalósulása folytán képessé válik a gyermek az egyre tágabb környezetbe való zökkenőmentes beilleszkedésre.

Meggyőződésünk, hogy programunkban olyan tartalom jelenik meg, amellyel biztos óvodai életet, nyugodt, kiegyensúlyozott légkört biztosítunk óvodásaink számára. A program alkalmazása eredményeként óvodásaink 6-7 éves korukra alkalmassá válnak az iskolakezdésre.

A néphagyomány-örzéshez szorosan kapcsolódik a magatartási, viselkedési szokások alakítása, az értékek közvetítése. A népszokások ápolását az óvodai élet tevékenységformáihoz kapcsoljuk. Környezeti értékeinket úgy közvetítjük, hogy a gyermekek érzelmileg, értelmileg és szociálisan gazdagodjanak, megragadva a valós élet nyújtotta lehetőségeket. Törekszünk arra, hogy a családi élet hiányosságait az óvodai életszervezés során kiegészítsük, illetve pótoljuk.

Az egészséges életmód és környezettudatos magatartás megalapozása programunk egyik alapja, az érték közvetítés folyamatában kiemelten kezeljük, a mindennapok nevelési folyamatának elengedhetetlen kísérője.

Gyermekközpontú óvodai nevelésünk legfontosabb pedagógiai alapelve, hogy a gyermeket tisztelet, szeretet és megbecsülés illeti meg, valamint lehetővé teszi számára és segíti harmonikus személyiségfejlődését. Minden gyermek a saját képességrendszerének figyelembe vételével nevelhető, fejleszhető. Minden gyermek számára biztosítjuk, hogy szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Óvodai nevelésünk nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

A széles korcsoportú nevelés alapvetően fontos személyi feltétele a valamennyi korosztályhoz értő nevelői közösség. A csoporton belüli jó közérzet, a harmonikus együttműködni tudás hosszú távon igényli az azonos szakmai tudást. Az óvodapedagógusok és az őket segítő alkalmazottak összehangolt munkája az érzelmi biztonságot nyújtó gondozó - nevelő környezet alapja.

Szeretnénk innovációkkal, képességfejlesztő foglalkozásokkal bővíteni az eddig megszokott óvodai életet, hogy megismertessük a szülőkkel, a fenntartóval, a bárdudvarnoki lakosokkal és a környező településekkel, milyen jó nálunk gyerekek lenni!

Bízunk benne, hogy a szülők szerves részei lesznek óvodánk életének és aktív részvételükkel támogatják ünnepélyeinket, rendezvényeinket.

Programunk alapelvei:

- * gyermekközpontúság elviekben és gyakorlatban,
- * a nevelés elsődlegességének kihangsúlyozása,
- * a nevelés során kiemelni kell a cselekvésnek, a tevékenységnek,
- * nyugodt, meleg, szeretetteljes légkör biztosítása,
- * esztétikus környezet megteremtése,
- * a gyermekek alapvető szükségleteinek kielégítése,
- * elegendő idő, hely és eszköz biztosítása a játékra,
- * a gyermekek differenciált egyéni fejlesztése a csoport, a közösség keretein belül,

- * a gyermekek számára a lehető legnagyobb szabadságfokú mozgástér biztosítása,
- * a gyermeki önállóság határainak fokozatos szélesítése,
- * a gyermek mozgásigényének feltételek nélküli biztosítása,
- * a külső környezet felé nyitott nevelési légkör megteremtése,
- * az óvodapedagógusok szakmai önállóságának maximális tiszteletben tartása.

3.3. Az intézmény tárgyi feltételei

Az óvoda és a csoportszobák dekorációja igazodik az évszakok változásához, illetve néphagyományok ápolásához kötődő pedagógiai programunkhoz.

Óvodánk épülete, udvara a gyermekek biztonságát, kényelmét szolgálja, megfelel testméretüknek, valamint megfelelő módon biztosítja a ránk bízott gyermekek egészségének megőrzését, fejlődését, lehetővé téve ezzel mozgás- és játéki igényük kielégítését.

Intézményünk megfelelő munkakörnyezetet biztosít az óvoda dolgozóinak, valamint lehetőséget teremt a szülők fogadására.

A gyermekek öltözője tágas, mindkét csoport gyermekeinek van elegendő hely és öltözőszekrény.

A gyermek WC-k mérete és száma megfelelő.

A bejárat mellett a szülők tájékoztatására szolgáló hirdetőmenyeket helyezünk el.

Csoportszobáink több funkciót is ellátnak: a játék, a tevékenységek és az alvás helyéül is szolgálnak. Az óvodás korú gyermekek csoportja az ebédlőben, az egységes óvoda-bölcsődei csoport a csoportszobában étkezik, figyelembe véve a kisgyermekek eltérő szükségleteit.

A gyermekcsoportok bútorzata megfelel minden korosztály igényeinek (az egységes óvoda-bölcsődei csoportban kisebb asztal, székek, polcok magassága).

A játékeszközök kiválasztásnál fontos kritérium az egészségügyi és a pedagógiai szempontoknak való megfelelés. Igényes, esztétikus játékeszközök biztosítása szükséges, amelyek fokozott igénybevételnek vannak kitéve, hiszen a három éven aluli gyermekek is használják azokat. .

A gyermekek által használt eszközöket a gyermekek számára hozzáférhető módon és biztonságukat szem előtt tartva helyezük el.

Rendelkezünk a csoportszobában olyan puha sarokkal, ahová szükség esetén a kisgyermek elvonulhat, tud kicsit pihenni.

A csoportszobákban a játékeszközök folyamatos bővítése, pótlása szükséges.

A tornaszobához tartozó eszközök: 5 db bordásfal, 3 db tornapad, tornaszőnyeg, több funkciós mászókészlet, 2 db foci kapu hálóval, mobil álló kosárlabda palánk, zsámolyok, labdák, tornakarikák.

Az óvoda udvarának felszereltsége a gyermekek sokféle tevékenységét szolgálja minden évszakban és a különböző napszakokban. Udvarunk tágas, nagy része füves, kis része térkővel van borítva. Új udvarrészünkön a megfelelő árnyékot adó növényzet ültetésére van szükség.

Mozgást fejlesztő eszközök és egyéb udvari játékszerek teremtik meg a lehetőségét a sokoldalú, szabadon választott tevékenységeknek. Az udvar nagymértékben szolgálja a gyermekek nyugodt, derűs óvodás napjait. Az udvari játékeszközök, homokozó játékok, labdák, nagymozgást fejlesztő kis járművek pótlása folyamatosan történik.

IKT eszközök: projektor és hozzá tartozó kivetítő vászon, 1 db laptop, 2 db digitális fényképezőgép, 1 db CD lejátszó, 1 db DVD, 1 db TV. Ezen eszközök bővítése folyamatos.

4. Gyermekkép

A gyermeket - mint fejlődő személyiséget - szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg. Fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak.

A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön és meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakoztatásának.

5. Óvodakép

A gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

Az óvoda a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti funkcióit - óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő - a gyermekekben

megteremtődnek a következő életszakaszba, a kisiskolás korba való lépés belső pszichikus feltételei.

5.1. Az óvodai nevelés célja, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakoztatását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembe vételével, ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is.

5.1.1. Az óvodai nevelés alapelvei:

- A gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi.
- A nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását.
- Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

5.2. A bölcsődei nevelés célja, hogy a kisgyermek elsajátítsa azokat a készségeket, képességeket, amelyek segítik őket abban, hogy hatékonyan és kiegyensúlyozottan viselkedjenek saját kulturális környezetükben, sikeresen alkalmazkodjanak annak változásaihoz.

5.2.1. A bölcsődei nevelés alapelvei

- A család rendszerszemléletű megközelítése
 - Elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése, mely által képet kapunk a család erősségeiről, gyengeségeiről. Az erősségek hangsúlyozása által hozzájárulhatunk a család életminőségének javításához.
- A koragyermekkoros intervenció szemlélet befogadása
 - Magában foglal minden olyan tevékenységet, amely a kisgyermek sajátos szükségleteinek meghatározását és figyelembevételét szolgálja.

- A családi nevelés elsődleges tisztelete
 - A kisgyermek nevelése a család joga és kötelessége, a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és azokat erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében.

- A kisgyermeki személyiség tisztelete
 - A bölcsődei nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul aza alapvető gyermeki jogok tiszteletben tartásával.

- A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe
 - A kisgyermeknevelő személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra.

- A biztonság és a stabilitás megteremtése
 - A kisgyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához.

- Fokozatosság megvalósítása
 - A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új helyzetek megismerését, a szokások kialakulását.

- Egyéni bánásmód érvényesítése
 - Minden új fejlődési állomásnak kiindulópontja maga a gyermek. A kisgyermeknek mindegyike egyéni szükségleteihez igazodó mértékben részesüljön érzelmi biztonságot nyújtó gondoskodásban és támogatásban.

- Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége
 - A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciójának bensőséges, intim helyzetei. A nevelésnek és a gondozásnak elválaszthatatlan egységet kell alkotnia.

- A gyermeki kompetenciakészítés támogatása
 - A korai életévekben alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák. Biztosítani kell annak a lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömét.

Ez az a kor, ami az ÉN fejlődése szempontjából kiemelt jelentőséggel bír. Az úgynevezett „dac” korszak elindulásából a gyermek eljut a kezdeményező, kooperatív, a szociális magatartás, viselkedés szintjére.

Az érzelmekre, bizalomra épülő, szeretetteljes kapcsolat döntő fontosságú, mert ez a viszony alapja lehet a gyermek számára a megértésnek, élményfeldolgozásnak, szociális viselkedésminták átvételének, a normák, szabályok elfogadásának és a konfliktushelyzetek megoldásának.

5.3. Az óvodai nevelés és a bölcsődei kisgyermeknevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik:

- a gyermeki szükségletek kielégítéséről,
- az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről,
- a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról,
- a gyermeki közösségben végezhető sokszínű, az életkornak és fejlettségnek megfelelő tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról,
- e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség-tartalmakról, emberi értékek közvetítéséről,
- a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

Az egységes óvoda – bölcsőde intézményben, ahol a három év alatti kisgyermek napközbeni ellátása is biztosított, figyelembe kell venni a kisgyermekkor sajátosságait, alkalmazni szükséges e korosztály igényeihez igazodó módszereket, eljárásokat.

6. Az óvodai nevelés és a bölcsődei nevelés feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- az egészséges életmód és környezettudatos magatartás megalapozása, alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés,
- az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

A bölcsődei nevelés középpontjában a kisgyermek és közvetett módon a kisgyermeket nevelő családok állnak.

A bölcsődei nevelés feladatai:

- a családok támogatása, annak erősségei építve a szülői kompetencia fejlesztése,
- egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása,
- az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése,
- a megismerési folyamatok fejlődésének segítése.

A széles korcsoportú nevelés alapvetően fontos személyi feltétele a valamennyi korosztályhoz értő nevelői közösség. A csoporton belüli jó közérzet, a harmonikus együttműködni tudás hosszú távon igényli az azonos szakmai tudást. Az óvodapedagógusok és az őket segítő alkalmazottak összehangolt munkája az érzelmi biztonságot nyújtó gondozó - nevelő környezet alapja.

6.1. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése kiemelt jelentőségű.

Óvodánkban az életritmus, a táplálkozás, a testápolás, öltözködés, mozgás, pihenés és az alvás megszervezésével, az ehhez kapcsolódó gyermeki tevékenységekkel, és az ezen alapuló szokások belsővé válásával igyekszünk kialakítani az egészséges életmód alapjait.

A *gondozás* az óvodai nevelés egyik alapvető tevékenysége. A kisgyermek olyan szükségleteit elégíti ki, amelyek elősegítik a testi- lelki fejlődését, hozzájárulnak egészségének megőrzéséhez, jó közérzetéhez, egészséges életmódjának kialakulásához és megteremtik a nevelési hatások kedvező érvényesülési feltételeit. Ezzel hozzájárulnak az egyén személyiségének alakulásához.

Közvetlen környezeti értékeink megismerése lehetőséget biztosít a természet szeretetére, a természeti értékek óvásának igényére való neveléshez, a *környezettudatos magatartás megalapozásához*.

Nevelésünk célja:

- A gyermekek egészséges életvezetés-igényének, szokásainak, készségeinek alakítása, testi- lelki fejlődésük elősegítése.
- Az óvodában minden gyermek részesüljön a teljes testi- lelki jóllétét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő rendszeresen működő egészségfejlesztő tevékenységben.
- Környezettudatos magatartás kialakítása.

Feladatunk:

- A gyermek egészségének védelme, óvása, edzése, megőrzése.
- Az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.
- A gyermekek már bizonyos ismeretekkel, tapasztalatokkal érkeznek óvodába. Ezekre alapozva, illetve tovább erősítve alakítjuk a testápolás, öltözködés, mozgás, pihenés, levegőzés és testedzés szokásrendszerét.

- Ösztönözzük, segítjük a gyermekeket abban, hogy teendőiket az óvodapedagógussal és a dajkával, illetve a kisgyermeknevelővel együttműködve, de egyre önállóbban végezzék.
- Az óvodáskorú gyermekek számára biztosítjuk az önkiszolgálás elsajátításához szükséges személyi és tárgyi feltételeket.
- Fontos a napirend állandósága, mely biztonságot nyújt a gyermekek életében és megfelelő időt biztosít az egyes tevékenységekhez.
- Biztosítjuk a gyermekek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezeti feltételeket.
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása példamutatással, sétákkal, kirándulásokkal, megfigyelésekkel, a környezettudatos magatartás megalapozása, alakítása.
- Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek minél több időt tartózkodjanak a friss levegőn.
- Folyamatos megfigyeléssel nyomon követjük a gyermekek növekedését, fejlődését, együttműködve orvossal, védőnővel
- Kiemelt figyelmet fordítunk a gyermek egészségéhez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra: pl.: egészséges táplálkozás, mindennapos testnevelés, szükség esetén megfelelő szakemberek bevonásával speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi és lelki egészségfejlesztés.

6.2. Érzelmi, erkölcsi, közösségi nevelés

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Nagyon fontos, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Óvodánk tudatosan alakítja, építi, kombinálja azokat a nevelő hatásokat, amelyekben az együttműködés és a társas érintkezés elemi formái integráns egységet, szerves, kölcsönös kapcsolatot alkotnak. Óvodánk tehát nem a spontán szocializációnak, hanem a pedagógiailag determinált szocializációnak a színtere, ahol az elemi kooperációs és kommunikációs formák tudatos kibontakoztatása folyik.

A gyermekek egyéni igényeit megértéssel fogadni és empátiakészséget mutatni ugyanúgy hozzátartozik az érzelmi neveléshez, mint a biztonságérzetet nyújtó alaphangulat kialakítása.

Az olyan óvodai légkör, amely sokoldalú érzelmi kifejezéseket és pozitív élményeket tesz lehetővé, hozzájárulhat a gyermek boldog alaphangulatának kifejlődéséhez és ezzel együtt a másik megértéséhez.

Nevelésünk célja:

- Érzelmi biztonság megteremtése a gyermekek számára - nyugodt, derűs, elfogadó óvodai légkörben, az egyéni és életkori sajátosságokat figyelembe véve.
- A gyermekek egyéniségének, tulajdonságainak, képességeinek kibontakoztatása a közösségen belül, a csoport normái alapján.

Feladatunk:

- A gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék.
- A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak - együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség - és akaratának - önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának - szokás- és normarendszerének megalapozása.
- Keret jellegű napirend biztosítása.
- A családi életrenden alapuló, a természeti és a tárgyi környezethez kapcsolódó elemi szokások megerősítése.
- Az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze.
- Az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását és engedjen teret önkifejező törekvéseinek .
- Gyermekeinket annak elfogadására és megértésére neveljük, hogy az emberek különböznek egymástól.
- A mások iránti tisztelet, megbecsülés érzésének fejlesztése.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

A tevékenységközpontú program segítségével, a néphagyományok nyújtotta élményeken keresztül lehetőséget adunk a gyermekeknek arra, hogy tapasztalatok útján bővítsék ismereteiket.

A csoportok életritmusát rugalmas napirendünk foglalja keretbe, melyet úgy alakítottunk ki, hogy minden tevékenységhez elegendő idő álljon a gyermekek rendelkezésére.

Minden csoportnál figyelembe vesszük az életkori sajátosságokat, illetve az olyan egyéni adottságokat, amelyek különösen egyéni bánásmódot igényelnek.

Fontosnak tartjuk, hogy minden csoportunkban stabil szokásrendszer legyen. A szokásrendszer elsajátításához minden gyermeknél ragaszkodunk. Már a beszoktatástól kezdve a tervezett szokásoknak megfelelően végezzük a tevékenységeket. Állandó ismétléssel, sok pozitív megerősítéssel és személyes példaadással gyakoroltatjuk a szokásokat, szabályokat.

6.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása, beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel, az óvodai nevelő tevékenység egészében jelen van.

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységet, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás-alkotóképesség) fejlesztése.

Nevelésünk célja:

- Modellértékű beszéd, értő figyelem, beszélő- és beszédre készítő környezet biztosítása a gyermek számára és valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

Feladatunk:

- beszélgetésre alkalmas, nyugodt, kiegyensúlyozott légkör biztosítása,
- beszédöröm biztosítása: arra nevelni a gyermekeket, hogy bátran nyilatkozzanak meg, mondják el élményeiket, véleményüket,
- képessé tenni a gyermekeket arra, hogy tudjanak másokat is meghallgatni,
- a gyermekek szókincsének folyamatos bővítése,
- beszédmegértés fejlesztése,
- beszédtechnika fejlesztése, a helyes kiejtés fejlesztése példamutatással,
- a gyermeki kérdések inspirálása, megválaszolása,
- a beszédhibák megfelelő módszerekkel történő javítása.

7. A néphagyományok és a tevékenységközpontú óvodai nevelés összefonódása programunkban

Nevelőtestületünk a mindennapok keretében tekinti a népi kultúra átörökítését, a néphagyományok ápolását, ugyanakkor a tevékenységközpontú óvodai nevelés kooperációra épülő szemléletét is magáénak érzi.

A néphagyományőrző szemléletű nevelésben olyan eszmei, erkölcsi és kulturális értékekre bukkanhatunk, amelyek életre szóló útravalót adhatnak gyermekeinknek.

Olyan gyermekeket szeretnénk nevelni, akik tisztelik egymást, ragaszkodnak hazájukhoz, szülőföldjükhöz. Nyitott, szeretetteljes, családi légkört biztosítunk a gyermekek számára, amelyben állandó tevékenység mellett megtanulják kifejezni érzelmeiket, fejlődik felelősség tudatuk, viselkedésük, emberi kapcsolataik.

A hagyományokat, a népi kultúrát megismerve olyan pozitív élményt élnek át, melyek mintát adnak későbbi életükre. Ezek az élmények elősegítik a kultúra befogadását, azoknak az "ósi" hagyományoknak a tiszteletét ébresztik fel, melyek az otthonhoz, szülőföldhöz, gyökereinkhez kötnek. Megtanulják szeretni és óvni a természetet. Megérezzük a gyermekekkel, hogy milyen fontos a család, az összetartozás érzése.

A nevelés folyamatába a népi kultúra azon elemeit építjük be, amelyek igazodnak a gyermekek életkori sajátosságaihoz és a mindennapi óvodai életet gazdagítják.

A tevékenységközpontú óvodai nevelés a 3-7 éves korú gyermekek szociális életképességét minden későbbi nevelés alapjaként kezeli, a pedagógiai célok és feladatok centrumába

tudatosan az együttműködési és érintkezési képességek fejlesztését állítja, azaz a kooperációra és a kommunikációra kívánja képessé tenni a gyermeket.

7.1. A néphagyomány tartalma az egyes tevékenységformákban

Verselés, mesélés

népköltészeti alkotások, népi mondókák, népmesék, szólások, találós kérdések, közmondások, rigmusok, névcsúfolók, ölbeli játékok

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

népi kismesterségek technikái, kézi szövés elemei, sodrások, fonatok, agyagozás, gyöngyfűzés, tojásfestés, batikolás

Ének-zene, énekes játék, gyermektánc

ölbeli játékok, népi mondókák, énekes népi játékok, énekes népszokások, népdalok

A külső világ tevékeny megismerése

népi jóslások, időjárási megfigyelések, jeles napok szokásai, ünnepi jelképek, környezet-megismerő, tájmegismerő séták, kirándulások, az évszakok változásaival kapcsolatos környezetalakító munkálatok

Mozgás

népi sportjátékok, ügyességi és erőjátékok, fogócskák, labdajátékok

7.2. Jeles napok és a néphagyomány ápolás tevékenységei

Az őszi, téli, tavaszi és nyári ünnepkör köré csoportosítottuk programunkat, melyben vannak megvalósítandó és választható elemek is.

Őszi ünnepekör

- szeptember 29. Mihály nap
- október Szüret
- november 11. Márton nap
- november 19. Erzsébet nap
- november 25. Katalin nap

Terméseket, magvakat, leveleket gyűjtünk felhasználjuk azokat ábrázoló tevékenységünkben. Magtermény gyűjteményt készítünk, a természetes anyagokat folyamatosan gyűjtjük. Elvégezzük az őszi munkálatokat az óvoda udvarán(pl.: diószüret, levélseprés stb.). Vitaminsalátát készítünk az őszi gyümölcsökből, zöldségekből.

Népi ügyességi játékokat, dalos játékokat játszunk, kikiáltókat, találós kérdéseket tanulunk. Népzene, népmeséket hallgatunk.

Leánykérő, párválasztó játékokat játszunk.

Szüreten szőlőt szemezünk, mustot préselünk, kóstolunk.

A gyermekek ismerkednek a népi kismesterségekkel, ellátogatunk olyan színhelyekre, tájházakba, ahol ezeket a mesterségeket még ma is üzik, ill. vendégeket hívunk.

Téli ünnepekör

- december 04. Borbála nap
- december 06. Miklós nap
- december 13. Luca nap
- december 25-26. Karácsony napja
- január 01. Újév napja
- január 06. Vízkereszt napja
- február 02. Gyertyaszentelő Boldogasszony napja
- február 06. Dorottya nap
- február 19. Zsuzsanna nap
- február 24. Mátyás nap

Adventi koszorút készítünk, melyen minden héten gyertyát gyűjtünk.

Borbála napon gyümölcsfaágat teszünk vízbe.

Mikulásra verssel és dalokkal készülünk.

Luca búzát ültetünk, melyet hazavihetnek az ünnepi asztalra.

Asztali dísz, ablak dísz, karácsonyfa díszeket készítünk a csoportba.

Mézeskalácsot sütünk a gyerekekkel közösen.

Megismerjük a betlehemezés szokását.

Figyelemmel kísérik a téli időjárás-megfigyelő napokat.

A babaszobában karácsonyi nagytakarítást végzünk.

Farsangi időszakban maszkokat készítünk változatos technikával termékek, természetes anyagok felhasználásával. Farsangi versenyjátékokat, farsangi mulatságot szervezünk. Tanulunk újévi mondókákat, jókívánságokat, farsangi kikiáltókat, névcsúfolókat, találós kérdéseket, népi dalos játékokat.

Népmeséket, népdalokat hallgatunk.

Madáretetőt készítünk, gondoskodunk a madarak téli etetéséről.

A tél folyamán is gyakorolják a népi kismesterségek technikáit.

Tavaszi ünnepkör

- - március 18., 19., 21. Sándor, József, Benedek napja
- április 24. Szent György napja
- május 1. őszi tavaszünnep
- május 12., 13., 14. Pongrác, Szervác, Bonifác napja
- Pütkösd, Húsvét utáni 50. nap

A babaszobában húsvéti nagytakarítást végzünk.

Hallgatunk és tanulunk tavaszi játékokat, dalokat, népi mondókákat, találós kérdéseket, népmeséket.

A fiúk locsolóverseket tanulnak.

Megismertetjük a gyerekeket és szüleiket a tojás-berzselés hagyományával.

Májusfát állítunk a szülőkkel közösen, május végén pedig ki is táncoljuk.

A nagylányok a pütkösd királynéval "pütkösdölnek", a nagyfiúk között megválasztjuk a pütkösd királyt.

Nyári ünnepkör

- június 08. Medárd nap

Egész nyár folyamán lehetőség van a népi kismesterségek gyakorlására.

A kert gyümölcséből, zöldségeiből salátákat készítünk.

Játszunk a homokban, vizezünk, sarazunk, homokozunk.

Az egész évben tanult játékokat játsszuk, mondókázunk.

7.3. Az óvoda hagyományrendszere

Törekszünk arra, hogy biztosítsuk a gyermekek és családjaik részére a jeles napok megismerését, illetve az ünnepek érzelmi hangulatát elmélyítsük.

Ősz

- őszi barkács-délután

Tél

- December 6. - találkozás a Mikulással
- Lucázás
- Karácsony- közös óvodai karácsonyváró ünnepély szervezése
- Farsang időszaka

Tavaszi

- Március 15. - megemlékezés az 1848-49-es szabadságharcról, a gyerekek életkori sajátosságait figyelembe véve
- Húsvét
- Húsvéti barkács-délután
- Gasztronómiai nap
- Májusfa-állítás/kitáncolás
- Anyák napja
- Pünkösöd
- Gyermeknap
- Óvodai évváró és ballagási ünnepély
- Részvétel a Falunapon

8. Az óvodai élet tevékenységformái, az óvodapedagógus feladatai

A környező világról a játékon keresztül közvetíthetjük a legtöbb ismeretet a kisgyermek felé. A játék a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek minden nap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul kell kielégülnie.

8.1. Játék, játékba integrált tanulás

A játék az óvodás korú gyermek alapvető, mindennapjait átfogó, legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze.

A játék nemcsak azért kitűnő talaja a fejlesztésnek, mert általa szinte észrevétlenül tanul a gyermek, hanem azért is, mert a játékban kiélheti, kipróbálhatja, feldolgozhatja és gyakorolhatja az életben előforduló szituációkat, az őt érő élményeket. Ugyanakkor megoldási módokat kaphat bizonyos élethelyzetekben való viselkedésre, megnyugodhat, kiélheti szorongásait, problémáit és újraélheti kellemes élményeit.

A játék olyan komplex tevékenységforrás, melyet tudatosan használunk fel a nevelés folyamatában célunk eléréséhez. Nagyon fontosnak tartjuk olyan hangulatok, ingerek, tárgyi lehetőségek megteremtését, melynek hatására a gyermek spontán játéka, tevékenysége önmagától beindul. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy nincs szükség az általunk kezdeményezett vagy irányított játéktevékenységre, hiszen az óvodás gyermek kifejezetten igényli a felnőttel való együttjátszást.

Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását - utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd mikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad.

Feladatunk megfigyelni a gyermek játékát, felhasználni azt saját nevelési célunk elérése érdekében és szükség esetén indirekt módon befolyásolni.

Feladatunk a játékkal kapcsolatban:

- előtérbe helyezni a szabad játék túlsúlyának érvényesülését,
- nyugodt légkör biztosítása, az elmélyült játék feltételeinek megteremtése,
- a napirenden belül elegendő idő és hely biztosítása a játék számára,
- a játékhoz szükséges eszközök folyamatos biztosítása,
- ötletek, lehetőségek, helyzetek teremtése a sokszínű játék kialakulásához,

- az egyéni élményeken túl a közös élményszerzési lehetőségek kihasználása a játék fejlesztése érdekében,
- a gyermeki játék önállóságának tiszteletben tartása,
- szükség esetén bekapcsolódás a játékba,
- együttjátszás a gyermekekkel, támogató, serkentő, ösztönző magatartás.

A játék és tanulás, illetve a tevékenységekben megvalósuló tanulás teljes mértékben összekapcsolódik óvodás korban.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése.

Játék közben játékosan, szinte észrevétlenül tanul a gyermek, tehát a játék az óvodai tanulás egyik legfontosabb színtere, de nem kizárólagosan az.

A nevelési folyamat egésze alkalmas arra, hogy spontán vagy irányított módon tanuljon a kisgyermek. A több érzékszervet igénybe vevő tapasztalás és a sokoldalú cselekedtetés mindennél fontosabb az óvodás korú gyermek fejlődésének szempontjából. Azok a tanulási tapasztalatok, melyeket óvodás korban szereznek a gyermekek, hatással lehetnek az iskolai tanuláshoz való viszonyukra is.

Az óvodában a tanulás folyamatos, a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

A tanulási tevékenység esetén is azt szeretnénk elérni, hogy örömmel és önként vegyen részt ebben a folyamatban a gyermek. A sikerélmények erősítik a gyermek önbizalmát.

A nevelés egészén belül megvalósuló tanulás formái az óvodában:

- az utánzásos minta- és a modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása - játékos, cselekvéses tanulás,
- a spontán játékos tapasztalatszerzés,
- a játékos, cselekvéses tanulás,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- a gyakorlati problémamegoldás.

Feladatunk a tanulással kapcsolatban:

- értelmi képességek fejlesztése,
- a gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának, sokoldalú érdeklődésének kielégítése,
- lehetőséget kínálni a gyermek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerhetik a felfedezés, kutatás örömeit,
- a gyermek egyéni érdeklődésének megfelelő tevékenység biztosítása,
- a gyermek önállóságának, figyelmének, kitartásának, feladattudatának fejlesztése,
- segítségnyújtás olyan tapasztalatok szerzéséhez, amelyben saját teljesítőképeségét is megismerheti a gyermek,
- megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú(5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezése, szervezése,
- dicséret, pozitív megerősítés.

8.2. Verselés, mesélés

A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdoló, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak.

A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. Különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világmésképzésének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan, a mesehallgatás elengedett intimállapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg.

Nem teszünk különbséget a kezdeményezés vagy az elalvás előtti mese között. Mindkettő fontos a maga helyén és idején.

A mese- vers kezdeményezések anyaga változatos, gerincét a magyar népmesekincs megismertetése adja, de a klasszikus és kortárs irodalmi műveknek egyaránt helyet adunk.

Lehetőséget teremtünk a gyermekek önálló vers és mesemondásához. Elősegítjük, hogy megfelelő eszközökkel el is játszassák a gyermekek a nekik tetsző meséket.

A gyakori ismétlést, a mese többszöri feldolgozását kedvelik az óvodások, kedvelt tevékenységük a bábozás, ezt szem előtt tartjuk.

Az irodalmi élmények feldolgozását különböző eszközök, anyagok, barkácsolási lehetőségek biztosításával segítjük elő.

8.3. Ének- zene, énekes játék, gyermektánc

Az óvodai zenei nevelésnek jelentős hagyományai vannak. A magyar népdalok, mondókák, gyermekdalok világa ma is élő és felhasználható hagyomány. Szinte valamennyi ünnepünkhöz kapcsolódik olyan dalanyag, melyet megismertethetünk a gyermekekkel. A néphagyományörzés mellett a Kodály alkotta módszer is folyamatosan megújulva megtartotta kapcsolatát az életre neveléssel. Az ének- zene és az ehhez kapcsolódó mozgás ugyanúgy az óvodai mindennapok része, mint a napi mesélés, mozgás, vagy a séták és kirándulások. Tehát ez a tevékenység sem korlátozható csupán a foglalkozások időtartamára. Napközben bármikor adódhat lehetőség éneklésre, mondókázásra, vagy körjátékok játszására.

A komplex foglalkozások összefoglalják, elmélyítik a gyermekek ismereteit és alkalmat adnak a képességek fejlesztésére.

A környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermekeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát.

A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek- néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismertetését, továbbélését segítik.

8.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

Ezek a tevékenységek a gyermekek kedvencei közé tartoznak. Feladatunk elsősorban az, hogy biztosítsuk a zavartalan és sokrétű tevékenykedés külső feltételeit az egész nap folyamán. A gyermekek számára megszokott és elérhető helyen álljon rendelkezésre mindenféle anyag és eszköz, amivel a gyermek fantáziájának megfelelően alkothat, dolgozhat.

A tevékenységek megszervezéséhez kitűnő pedagógiai alapot adnak az évszakok változásai, a természet szépségei, a gyermek által megérthető világ tárgyai és eseményei, az ünnepek.

Maga a tevékenység, s ennek öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

8.5. A mozgás

Mindennapjainkban sokrétűen elégítjük ki a gyermekek mozgásigényét, mivel a mozgás a fejlődő gyermek természetes szükséglete. Olyan feltételeket teremtünk, amelyekben a gyermekek mozgásöröme, aktivitása kiteljesedik.

Az irányított testnevelés foglalkozást tornaszobánkban szervezzük. Az örömteli mozgás feltétele a megfelelő öltözet, az érzelmi biztonság, a meghitt kapcsolat óvónő és gyermek között. Biztosítjuk a gyermekek számára a mozgásélmény sokirányú megtapasztalását, engedjük őket bátorságuk szerint kísérletezni, a szabályok betartásával.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképessége fejlődésének, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatásait.

A gyakorlatokat, mozgásos játékokat differenciáltan, egyéni képességeiket figyelembe véve tervezzük.

A mozgás szervezeten több formában is megvalósul: a mindennapos játékos mozgás, a tornaszobában szervezett irányított mozgás keretein belül, valamint az udvari szabad játék során, séták, kirándulások szervezésével.

8.6. A külső világ tevékeny megismerése

Legfőbb célunk a természeti és társadalmi környezethez fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítása, a természethez kapcsolódó hagyományok, népszokások megismertetése, felelevenítése, a környezetben látható, tapasztalható mennyiségi, alaki, nagyságbeli, sík- és térbeli viszonyok felfedezése.

Megfigyeljük az évszakok változásait, jellemző színeit, az időjárási jelenségeket. Sétálunk az óvoda környékén. Ismerkedünk az állatokkal, rácsodálkozunk a szép kertekre. Elsajátítjuk a legegyszerűbb közlekedési szabályokat. Sétáink közben „kincseket” gyűjtögetünk, megismerjük a faluban megtalálható háziállatokat, megfigyeljük jellemzőiket, beszélgetünk hasznukról. Évszakonként ellátogatunk a közeli erdőbe, tópartra, az évszakok változásainak megfigyelése céljából. Figyeljük az időjósító napokat is. Összefüggéseket keresünk az időjárás és az emberek tevékenysége között.

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.

A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza.

A séták alkalmával a természeti és az ember által alkotott világ színeit, formáit, méreteit megfigyelik, összehasonlítják. A terméseket, terményeket, kavicsokat folyamatosan gyűjtjük, csoportosítjuk, számláljuk, sorba rendezzük. A csoportszoba tárgyaiból építünk, rendezzük őket szín, forma, alak, rendeltetés szerint. A sétákon és mozgás közben gyakoroljuk az irányokat, érzékeljük a geometriai formákat.

8.7. Munka jellegű tevékenységek

Célunk, a munka jellegű tevékenységek megszerettetésén keresztül olyan készségek, képességek, tulajdonságok kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, közösségteljesítését, tapasztalatszerzését.

Feladatunk a különböző típusú, munka jellegű tevékenységek tervezése, szervezése, azok feltételének biztosítása, folyamatos, konkrét, reális értékelése.

A személyiség sokoldalú fejlesztésének fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és a munka jellegű játékos tevékenység.

A munka által fejlődik értelmi képességük, s a gyakorlás során egyre pontosabbá válnak a munkához szükséges készségek. Munka közben kezdenek kialakulni a munkaszervezés képességének alapjai is, erősödik kezdeményező készségük, együttműködési képességük.

Gyermekeink elsősorban saját szükségletük kielégítése miatt, de a közösségért is vállalnak munka jellegű feladatokat. Munkájuk eredményét ők és mások is egyaránt tapasztalják.

E tevékenység magában foglalja az önkéntesen vállalt naposságot, az óvoda, a csoport és az egyén mindennapi életével kapcsolatos állandó vagy alkalmoszerű munkákat, a növénygondozást.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek munkája mindig önkéntes, szabadon választott tevékenység legyen, melyet szívesen végeznek. A gyermeki munkákat tudatosan tervezzük, szervezzük, figyelembe vesszük a gyermekek életkori és egyéni sajátosságait.

Nevelőtestületünk épít a munka játékkal megegyező sajátosságaira, és a játékban reprodukált munkára: pl.: sütés, befőzés, gyümölcstálak készítése, csoportszoba évszakonkénti takarítása, stb.

Az óvoda adottságai szerint megteremtjük és megtervezzük a gyermekek számára az életkoruknak, képességeiknek megfelelő, változatos munka jellegű tevékenységeket. A

gyermekek tudják és érzik, hogy munkájukat mi felnőttek igényeljük, elismerjük. Gyakran dicsérjük, biztatjuk őket.

9. A bölcsődei nevelés főbb helyzetei

A nevelés-gondozás valamennyi helyzetének célja a gyermek testi-lelki harmóniájának elősegítése, melyhez hozzátartozik a személyi- és tárgyi környezettel való harmónia is, ezért a nevelés-gondozás valamennyi helyzetében lehetőséget kell biztosítani a kisgyermek számára ahhoz, hogy érdeklődésének, pillanatnyi pszichés szükségleteinek megfelelően ismerkedhessen személyi-és tárgyi környezetével úgy, hogy viselkedési mintát és segítséget kapjon optimális és sokoldalú fejlődéséhez és szocializációjához.

A gondozás és a játék a bölcsődei élet egyenrangúan fontos helyzetei, melyekben lényeges a gyermek szabad aktivitás iránti igényének és kompetencia érzésének erősítése.

A bölcsődei élet élményt nyújtó, részvételre motiváló és kielégítő, jórészt tapasztalatszerzési lehetőségekre épülő tanulási élményeket biztosító, társas közegben zajló, interakciót ösztönző. A gyermekek számára biztosítani kell, hogy koruknak és fejlettségüknek megfelelően vegyenek részt az egyes élethelyzetek, tevékenységek előkészítésében, kiválasztásában, alakításában.

Valamennyi tevékenység, élethelyzet alakításának módszertani alapja az egyéni bánásmód érvényesítése, a gyermek pozitív önállósági törekvéseinek, önértékelésének erősítése.

9.1. Gondozás

Bensőséges interakciós helyzet kisgyermeknevelő és gyermek között, melynek elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése.

A felnőttel való kommunikáció érzelmi töltése, a kisgyermeknevelőnek a gyermekről adott jelzései kihatnak az önfogadásra, a személyiség egészséges alakulására. A gondozás jelentős mértékben befolyásolja a szokásalakítást és az önállósodást.

9.2. Játék

A gyermekkor legfontosabb tevékenysége, amely segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, az érzelmi és a szociális fejlődését. A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek (megfelelő hangulat, hely, idő, eszközök) biztosításával és nevelői támogatásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A játék lehetőséget ad a társas kapcsolatok fejlődésére is. A többi gyermekkel való együttlét

örömforrás a kisgyermek számára, a társas viselkedés mintát nyújt, segítve a szocializációs képességek fejlődését.

9.3. Mondóka, ének

Sokrétű zenei élmény átélésére, tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő kellemes ének- és beszédhangja, dúdolgatása, ritmikus szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés. A személyes kapcsolatban, játékhelyzetekben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket keltenek, örömelményt, érzelmi biztonságot adnak a kisgyermeknek. Érzelmi alapon segítik az anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését, hozzájárulnak a kisgyermek lelki egészségéhez. A bölcsődei zenei nevelés eredményes megvalósítása lehetőséget nyújt a gyermek további zenei fejlődésére.

9.4. Vers, mese

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi-, értelmi (ezen belül beszéd, gondolkodás, emlékezet és képzelet) és szociális fejlődésére.

A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre. A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így a kisgyermek számára alapvető érzelmi biztonság egyszerre feltétel és eredmény.

9.5. Alkotó tevékenységek

Az öröm forrása maga a tevékenység, az érzelmek feldolgozása és kifejezése, az önkifejezés, az alkotás. A kisgyermeknevelő a feltételek biztosításával, az egyes technikák megmutatásával, a gyermek pillanatnyi igényeinek megfelelő technikai segítséssel, az

alkotókedv fenntartásával, a gyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével. megőrzésével segítheti az alkotó tevékenységek iránti érdeklődést és a személyiségfejlődésre gyakorolt hatások érvényesülését.

9.6. Egyéb tevékenységek

Valamilyen élethelyzet közös előkészítéséhez és megoldásához, az egymásról és a környezet szépségéről való gondoskodáshoz kapcsolódnak, (pl. viráglocsolás, gyümölcsmosás). Az önkéntesség nagyon fontos, a tevékenykedés nem lehet feladat. Az egyes tevékenységek

fejlesztik a hétköznapi élet esztétikuma iránti igényességét, a mások felé fordulást, mások igényeinek figyelembe vételét és az empátiát.

9.7. Mozgás

Fontos szempont, hogy a környezet balesetmentes legyen, a veszélyforrásokat kiküszöböljük. Minél változatosabb mozgásra van lehetősége a gyermeknek, annál nagyobb örömet lelik a játékban.

A nagymozgásos játékokra a szabadban, udvaron több lehetőség adott, mint a csoportszobában. A szobai játékok sokféleségük folytán a kéz finommozgását és a nagymozgásokat is fejlesztik.

Az önállósági törekvések támogatása során a gondozási műveletekben való aktív részvétel a praktikus mozgások gyakorlására, finomítására ad lehetőséget.

9.8. Tanulás

A tanulás fogalmát a bölcsődei nevelés során a lehető legtágabban értelmezzük: minden olyan tapasztalat- és/ vagy információszerzési folyamat tanulás, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben és/vagy a gondolkodásban.

A kisgyermekkor tanulás szinterei a természetes élethelyzetek: a gondozás, a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és kommunikáció.

A kisgyermeknevelő a *sajátos nevelési igényű gyermekekkel való foglalkozás során* alkalmazott módszereiben figyelembe veszi, hogy náluk hosszabb időt vesz igénybe a tanulási folyamat és ebben direktbben kell részt vennie, mint az egészséges gyermekeknél.

A beszéd a kisgyermekkor tanulás nagyon fontos eleme. A kommunikatív képességek fejlődésének feltételei a biztonságos és támogató környezetben zajló felnőtt-gyermek és gyermek-gyermek interakciók.

A feladatok megoldása során nagyon fontos a pedagógiai együttműködés : melynek számos területe van, amelyre érvényes a közös gondolkodáson alapuló gyakorlat, annak ellenére, hogy az eltérő korosztályokra és eltérő képességű gyerekekre vonatkoztatva a konkrét megoldások az adott nevelési helyzetben nem azonos módon valósulnak meg. Mindez pedagógiai tudatosságot feltételez.

10. A nevelés tervezése és időkeretei

Az idei tanévtől saját szerkesztésű óvodai csoportnaplóban tervezzük pedagógiai munkánkat, mely a törvényi vonatkozásoknak megfelel. A pedagógus minősítés okán újragondoltuk tervezési feladatainkat, összegyűjtöttük az elmúlt évek pedagógiai-tervezési tapasztalatait, majd közösen megbeszéltük elképzeléseinket.

A cél és a feladatok ismeretében a fejlesztést hosszú távon, éves, féléves periódusokban gondoljuk át, ám konkrét formában tervezni havi periódusokban célszerű, hiszen így nyílnak lehetőségünk a gyermekek spontán ötleteinek és tapasztalatainak megismerésére és a nevelőmunkában való felhasználásra.

A gyermeket foglalkoztató élmények és tapasztalatok éppen olyan részei a nevelésnek, mint az óvodapedagógus által előzetesen átgondolt és megtervezett feladatok. A gyermeki személyiség fejlesztése feltételezi a gyermek szűkebb és tágabb környezetében megszerzett, átélt élményeinek és tapasztalatainak, ötleteinek, aktuális tevékenységeinek beépítését a nevelőmunka egészébe.

A gyermekek folyamatos megfigyelése, az óvodások élményeinek meghallgatása és közös élmények nyújtása a tervezés előkészítő folyamatához tartozik.

A tervezésnél nem az ismeretanyag növelésére, hanem a több alkalommal, sokoldalúan, különböző nézőpontokból való megközelítésre helyezzük a hangsúlyt.

A fejlesztés módszere

A fejlesztés módszere az egyénre szabott differenciált fejlesztés a csoport keretein belül. Az óvodapedagógus dönti el, hogy adott esetben kötetlen kezdeményezés vagy kötött tevékenységi forma keretein belül kívánja elképzeléseit megvalósítani. A fejlesztést, a tevékenység formáját nem a gyermekek életkora, hanem fejlettségi szintje határozza meg. A gyermekek önállóan, spontán szerzett tapasztalatai nagyon jó kiindulópontot jelentenek az óvodapedagógus számára a tudatos, irányított tapasztalás megszervezéséhez.

A nevelőmunka elemzése és értékelése az óvodapedagógus folyamatos feladata, az értékelés tapasztalatai adnak támpontokat a nevelőmunka tervezésének irányvonalairól.

A fejlesztés kerete

A teljes nevelési folyamat, a gyermeki tevékenységre, önállóságra, döntési helyzetekre és sokoldalú tapasztalatszerzésre épül.

A nevelési folyamatba szervesen illeszkedő tanulási folyamat, melynek részei:

- önálló és irányított tapasztalatszerzés,
- kötetlen és kötött tevékenységek komplex rendszere.

A nevelés időkeretei

A nevelés céltudatos megtervezése során alakítjuk ki a gyermekek óvodai életrendjét.

A heti rend és a napirend az a szervezeti keret, ami biztosítja a gyermek számára a nyugodt, kiegyensúlyozott, kiszámítható óvodai környezetet. A gyermek egészséges fejlődéséhez szükséges a mozgásos tevékenységek és a pihenés váltakozó biztosítása. A napirend lehetővé teszi a szabad levegőn való hosszú idejű tartózkodást, a szokásrendszer kialakítását, a gyermeki tevékenységek szabad kibontakozását.

A napirenden belül a legtöbb időt a gyermekek legfontosabb tevékenysége, a játék kapja. A szabad levegőn való tartózkodás ugyancsak beilleszthető a játéktevékenység egész napos folyamatába.

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket, melyek megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermekek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos, mikrocsoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

A napirend biztonságot, támpontot ad és állandóságot jelent a gyermekek számára, de - ha ezt indokoltnak látjuk - rugalmasan kezeljük.

A napirend általános időkeretei az óvodában

- 7-8.30-ig érkezés az óvodába
- 9-ig játék, szabadon választott tevékenység, kezdeményezések, szervezett, játékos mozgás
- mosdóhasználat, tízórai
- kezdeményezések, szabad játék, játékos tevékenységszervezés, szabad mozgás az udvaron, kirándulások
- 11.45 mosdóhasználat, ebéd
- mosdóhasználat, pihenés
- 15.00 ébredés, mosóhasználat, uzsonna
- szabad játék

Heti rend

A heti rend a napirendhez hasonlóan a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugalmat segíti elő az óvodai csoportban és lehetőséget nyújt a szokásrendszer segítségével az óvodások napi életének megszervezéséhez.

A heti rend összeállításánál arra kell figyelni, hogy jusson elegendő idő a gyermeki tevékenységek, kezdeményezések, ötletek és javaslatok meghallgatására, kipróbálására. A rugalmasság, a helyzethez való alkalmazkodás elősegíti, hogy a heti rend a gyermek életének észrevétlen szabályozója legyen.

Az óvónő feladatai a nevelőmunka dokumentálásával kapcsolatban:

- A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció, melynek tartalma: a gyermek anamnézis lapja, a beszoktatás tapasztalatai, a gyermek fejlődésének nyomon követése, SNI, BTM, HHH gyermekek fejlesztési terve, gyermekmunkák, feladatlapok, szakvélemények, gyermek személyiséglapja
- Éves tanulási terv
- Nevelési terv (a csoportok szokásrendszerének tervezése) félévente, értékeléssel
- Tematikus terv-a tevékenységekben megvalósuló tanulás, havonta
- Év végi értékelés

10.1. Az egységes óvoda-bölcsődei élet szervezése

A 2-3 éves korú gyermekekkel a nevelő-gondozó munkát a kisgyermekgondozó, - nevelő végzi. A nyitvatartási idő nagy részében jelen van. A gondozási idő fennmaradó részét az óvodapedagógusok és a csoport dajkája végzi.

Folyamatos napirend: a gyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt és folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósulását biztosítja - megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitást és az önállósodás lehetőségét.

A legkisebbek ellátásának kialakított rendszerben, stabil, állandó helye van minden gondozási folyamatnak ez ad biztonságot számukra. Napirendünk rugalmas, a gyermekek fejlődését, igényeik változását figyelembe veszi.

Állandó helye van a gyerekeknek az ellátás sorában, az étkezésnél, ill. pihenéskor is. Ez biztonságot jelent számukra.

A pedagógus egyszerre érvényesíti az egyéni bánásmódot és a közösségi nevelést, nagy hangsúlyt kap az egymás iránti elfogadásra, toleranciára, empátiára, együttműködésre való nevelés.

Mindkét korcsoportra (bölcsődés és óvodás korú gyermekekre) vonatkozóan azonos attitűddel rendelkező pedagógusi hozzáállás szükséges az egyes gyermekek sajátos igényeinek figyelembevételéhez, képességeik kibontakoztatásához.

A bölcsődés és óvodás korú gyermekek nem különülnek el a nap folyamán, ugyanakkor nem is erőltethetők sem együttjátszásra, sem együtttanulásra.

Az egyes korcsoportok részére esetenként külön-külön programot szervezzünk.

A gondozónő feladatai a nevelőmunka dokumentálásával kapcsolatban:

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció, melynek tartalma: a gyermek anamnézis lapja, beszoktatási jegyzőkönyv, fejlődési napló, üzenő füzet, a csoportnapló vonatkozó részei.

11. A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget.

A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek szükségesek: *testi, lelki és szociális érettség*, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához.

❖ A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak a testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

❖ A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik.

Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama, a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés.

Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

- ❖ A szociálisan egészségesen fejlett gyermek, kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására. Képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel, gyermekkel egyaránt. Egyre több szabályhoz képes alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségleteit. Feladattudata kialakulóban van, amely a feladat megértésében, feladattartásában, a feladatok egyre eredményesebb - szükség szerint kreatív - elvégzésében nyilvánul meg. Kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A *sajátos nevelési igényű gyermekek esetében* folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettséget.

A *kiemelt figyelmet igénylő gyermekek* iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

12. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelése

A differenciálás az a pedagógiai szemlélet, amely érzékenységet és egyfajta bánásmódot is jelent, amellyel odafordulunk, viszonyulunk a gyermek másságához és ennek érdekében fejlesztésükhöz a legmegfelelőbb pedagógiai módszereket választjuk. A differenciált, személyes bánásmód az óvodai élet minden mozzanatában jelen kell, hogy legyen.

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi, mozgássérült, hátrányos helyzetű, az elhanyagolt, ill. a kiemelt képességű gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos, egyéni törődést igényelnek, szükség esetén megfelelő szakemberek- pszichológus, gyógypedagógus, logopédus - közreműködésével.

12.1. Sajátos nevelési igényű gyermek az óvodánkban

Sajátos nevelési igényű az a gyermek, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleménye alapján:

- *Testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, halmozottan fogyatékos, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességgel küzd.*
- *A megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd.*

Óvodánkban vállaljuk annak a kisgyermeknek az integrációját, aki:

- Szakértői Bizottság véleménye alapján integráltan nevelhető,
- nagyot halló, gyengén látó, beszéd fogyatékos vagy enyhe értelmi fogyatékos,
- fejlesztéséhez az intézmény rendelkezik a szükséges tárgyi feltételekkel, valamint a szükséges személyi feltételeket utazó gyógypedagógussal biztosítani képes,
- szükségleteit ki tudja fejezni.

Az integráció általános elvei:

- az integrációt az egész nevelőtestület felvállalja,
- a csoportjukban integrációt végző kollégákat az alkalmazotti közösség támogatva segíti,
- az integrálhatóság minden esetben egyéni döntést igényel, figyelembe véve az összes körülményt.

Az integrálás személyi és tárgyi szükségletei:

- inkluzív, befogadó környezet, alkalmazottak, szülők, gyermekek,
- fogyatékoság típusának megfelelő utazó gyógypedagógus,
- integráció folytatása az iskolában.

Az SNI-s gyermekek óvodai integrálásának célja:

- közösségbe való beilleszkedésük segítése,
- képességeik fejlesztése: a hiányzó vagy sérült funkciókat helyreállítani, újakat kialakítani; a meglévő ép funkciókat bevonni a hiányok pótlása érdekében; funkciók egyensúlyát kialakítani; egyéni sikereket segítő tulajdonságokat, funkciókat fejleszteni.

13. Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység

A gyermekvédelem legfőbb feladata: a humánus, a segítőkészség, a megértés. Fő célja: a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése.

13.1. Esélyegyenlőség

Az esélyegyenlőség megteremtése felelősségteljes munka, minden óvodapedagógus munkaköri kötelessége.

Feladatunk az óvodás korú gyermekek hátrányos megkülönböztetésének megelőzése, esélyegyenlőségük megteremtése. Biztosítjuk intézményünkben a szegregációmentességet és az egyenlő bánásmód teljes körű érvényesülését.

A szülőkkel való együttműködést kölcsönös tisztelet alapján valósítjuk meg. Fontosnak tartjuk a gyermekközpontú és családorientált szemléletet.

13.2. Gyermekvédelem

A harmonikusan fejlődő gyermekeket preventív jelleggel kísérjük figyelemmel.

A beilleszkedési, tanulási és magatartászavarral küzdő gyermekek fejlesztését a Szakszolgálat szakembereivel együttműködve végezzük

A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, családok helyzetét lehetőségeinkhez mérten igyekszünk megkönnyíteni, a gyermekek hátrányait egyéni fejlesztésekkel csökkentjük, melyet folyamatosan dokumentálunk.

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését a Somogy Megyei Pedagógiai Szakszolgálat utazó gyógypedagógusainak segítségével végezzük.

13.2.1. Gyermekvédelmi tevékenységek

- a szülők figyelmének felhívása a gyermek fejlődési sajátosságaira
- családlátogatás, nevelési segítség (szükség szerint többször is)
- fejlesztő, felzárkóztató óvodai programok szervezése

A gyermek családban történő nevelését elősegítjük, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében együttműködünk.

A gyermek veszélyeztetettsége esetén kötelesek vagyunk a Gyermekjóléti Szolgálat felé jelzéssel élni, indokolt esetben hatósági eljárást kezdeményezni.

13.2.2. Feladataink és kompetenciaköreink

Nevelőtestület:

A nyilvántartásba vett gyerekek státuszának évenkénti egyeztetése.

Tájékoztatás a veszélyeztetett gyerekekről az óvodavezető felé.

Veszélyeztető okok feltárására végzett családlátogatások.

A veszélyeztetettség megelőzése.

Fogadó órák kezdeményezése.

Törekvés a veszélyeztetettség megszüntetésére.

Óvodavezető:

Igény szerint fogadó órák tartása

Veszélyeztető okok feltárására végzett családlátogatás

A Családsegítő és Gyermekjóléti szolgálattal történő kapcsolattartás formái, felelős az óvodavezető

Prevenció céljából:

- szóban vagy írásban történő felkérés az intézményvezető útján.

Rászorultság esetén:

- ellátási igény jelzése (egészségügyi, anyagi, mentális okokból) a szolgálat bejelentőlapján az intézmény gyermekvédelmi felelőse jelzi az igényt.

Veszélyeztetettség esetén:

- az 1997. évi XXXI. Törvény a gyermekvédelemről és a gyámügyi igazgatásról 5§ alapján.
- Elsődlegesen telefonon vagy személyesen történő azonnali jelzés.

13.3. A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása érdekében végzett gyermekvédelmi és pedagógiai feladataink

Lakókörnyezetünkben nő a szociálisan hátrányos helyzetű családok száma. Óvodai csoportjaink nyugodt szeretetteljes légköre, az óvoda dolgozóinak megkülönböztetett figyelme, törődése, az ingergazdag óvodai élet biztosítja, hogy minden kisgyermek saját tempójának megfelelően, fokozatosan fejlődjön és felzárkózhasson.

A hátrányos helyzetű gyermekek esetében fokozottan figyelünk arra, hogy az óvodai életben minél aktívabban, a különböző tevékenységeket kipróbálva részt vegyenek és fejlődjenek.

14. Az óvoda kapcsolatrendszere

Az óvoda kapcsolatrendszerének minősége nagyban befolyásolja a nevelési folyamatokat, hozzájárul az óvodáról kialakított társadalmi képhez. Törekszünk a partneri kapcsolatok további keresésére, elmélyítésére.

14.1. Az óvoda és a család

A kapcsolat kiépítése a családdal, a gyermekkel már az első találkozáskor elkezdődik. A beiratkozás alkalmával megismerjük egymást, bepillantást engedünk az óvoda életébe. Családlátogatáskor alkalom nyílik az óvodakezdéssel kapcsolatos kérdések, problémák, kérések megbeszélésére, majd a beszoktatás során segítjük a minél "zökkenőmentesebb" óvodakezdést. Az anyás beszoktatás előnye, hogy a gyermek igényeihez igazodva történik, lehetőséget biztosítva a kisgyermeknek, hogy fokozatosan szokjanak hozzá az új környezethez.

A társadalmi élet változásainak következtében egyre több a beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő, részképesség- lemaradással érkező és az egészségügyi szokások hiányával rendelkező kisgyermek. A községeinkben élő családok szociális, anyagi, kulturális helyzete nagymértékben különbözik. A megváltozott életkörülmények hatnak a gyermekekre: a technika fejlődése, a megnövekedett élményforrások "kezeletlensége", családok szerkezetének változásai, megélhetési problémák és a munkanélküliség. Az életszínvonal tartására való törekvés miatt kevés idő jut a közös családi programokra, együttlétre, meghitt beszélgetésekre, mesehallgatásra. Az egyedüli kulturális szórakozást legtöbb helyen a TV-zés és az internet világa nyújtja. Kevesen ismertetik meg gyermekeikkel a ház körüli munkát, állatok gondozását és a kertészkedést.

Az óvodai nevelés és a bölcsődei nevelés-gondozás a családdal együtt, a családi nevelést kiegészítve szolgálja a gyermekek fejlődését. A partneri együttműködés elengedhetetlen a gyermekek harmonikus fejlődése érdekében. A szülő ismeri legjobban a gyermekét, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit, szükségleteit, nagymértékben segítve ezzel az óvodapedagógusokat és a kisgyermeknevelőt a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. Mi pedig, mint szakemberek, szaktudásunkkal, tapasztalatainkkal tudjuk segíteni a szülőt gyermeke nevelésében.

Alapelveink a családdal való kapcsolattartásban

Ösztönözzük a szülőket a rendszeres kapcsolattartás kezdeményezésére.

Az egyes családok nevelési nézeteit tudomásul vesszük és segítjük, ahol ezt a szülők igénylik. Megismertetjük a szülőkkel pedagógiai programunkat, az óvoda tartalmi munkáját, biztosítjuk a folyamatos információáramlást.

Pedagógiai programunk bevalásánál figyelembe vesszük a szülők véleményét.

Mintaadással, az értékek felmutatásával az általunk preferált erkölcsi- magatartási normákat igyekszünk elfogadtatni a szülőkkel.

A szülők és a gyermekek személyiségi jogait, hitvallását tiszteletben tartjuk.

Kapcsolattartás formái

- *Beiratkozás:* Az első találkozás a családdal. Az intézményvezető beírja a gyermeket, tájékoztatást nyújt a felvétel esélyeiről. A gyermekek szüleikkel megismerhetik az épületet, az óvoda dolgozóit, bepillanthatnak az óvoda életébe.
- *Szülői értekezletek: Tájékoztató* – minden év augusztusában, amikor az új szülők tájékoztatást kapnak az óvoda programjáról, az óvodai nevelés működési rendszeréről, ill. év elején és év végén a csoportok külön értekezlete.
- *Speciális témájú-* egy vagy több téma elemzése, megbeszélése.
- *Anyás beszoktatás:* Hosszú ideje jól bevált hagyomány óvodánkban, hogy az édesanya bent lehet a délelőtti folyamán az óvodában és segítheti gyermekét az átmenetben. A beszoktatás ideje rugalmas, a gyermek igényéhez alkalmazkodik.
- *Családlátogatások: óvodakezdés előtt* - A gyermek leendő óvodapedagógusai- bölcsődések esetében a kisgyermekgondozó is- meglátogatja a családot, előre megbeszélte időpontban. Ez a közvetlen kapcsolattartási forma lehetőséget biztosít az óvodakezdéssel kapcsolatos kérdések, félelmek, problémák megbeszélésére.
- *probléma esetén:* Az érintett óvodapedagógusok, szükség esetén az óvodavezető meglátogatja a családot a gyermekkel kapcsolatos óvodai, ill. egyéb problémák megbeszélése céljából.
- *Beszélgetések érkezéskor, hazamenetelkor, üzenő füzet a bölcsőde korúaknál, hirdetőtáblán lévő információk.*
- *Barkács-délutánok:* ünnepekhez kapcsolódó közös ajándékkészítés, vagy más építő jellegű tevékenység szervezése a délutáni órákban.
- *Az ünnepkörökhöz kapcsolódó nyitott rendezvények:* Karácsony, Húsvét, Májusfa állítás-kitáncolás
- *Fogadó órák:* Igény szerint előre egyeztetett időpontban.
- *Napi kapcsolat:* Mivel óvodánk kicsi és családi, ezért lehetőségünk van rá, hogy ha csak néhány szó erejéig is, de naponta beszéljünk a gyermeket érintő főbb helyzetekről.
- *Szülők Szervezetének szerepe:* Minden csoportban működik a megválasztott szervezet. Az SzMSz által meghatározott kérdésekben kikérjük a véleményüket, illetve a segítségüket kérjük az óvoda életével kapcsolatos döntésekben, néhány rendezvény szervezésében.

14.2. Kapcsolat az iskolával

A bárdudvarnoki iskolával a kapcsolatunkat el kell mélyítenünk, mivel az iskolába készülő és a nem régen iskolássá vált gyermekek érdekei ezt kívánják

Kapcsolattartás formái

- óvoda, ill. iskolalátogatások kezdeményezése, tapasztalatcserék, beszélgetések,

- az óvodai élet megismertetése,
- az iskola/ óvoda hagyományainak megismerése,
- az iskola és az óvoda helyi programjának megismerése, ráépülési lehetőségek megkeresése ,
- egy-egy közös program szervezése,
- tanítók szülői értekezletre való meghívása.

14.3. Egyéb kapcsolatok

Kapcsolatok a fenntartóval

Az óvoda folyamatos pedagógiai, szakmai, tárgyi fejlesztés érdekében rendszeres kapcsolatot tart a köznevelés helyi irányításával. Az intézmény pedagógiai munkájáról, eredményeiről, hiányosságairól szóban és írásban tájékoztatja a fenntartót. A működéshez szükséges szabályzatokat, terveket az intézmény vezetője az intézményben működő szervezetekkel együtt elkészíti.

Kapcsolat a Pedagógiai Szakszolgálatokkal

A Szakszolgálat munkatársaival állandó kapcsolatban állunk (pszichológiai vizsgálatok javaslata, iskolaérettségi vizsgálat, véleménycsere stb.)
A logopédussal heti kapcsolatban vagyunk, mivel fejlesztő és beszédjavító foglalkozásokat tart nálunk.

Kapcsolat gyermekorvossal, fogorvossal, védőnővel

Elősegíti az egészséges életmód iránti igény kialakítását. A gyermekek testi fejlettségének, vizsgálata rendszeres, a problémák korai kiszűrése elősegíti a minél korábbi prevenciót.

A Zselici Szociális Alapszolgáltatási Központ gyermekvédelmi, családsegítő és gyermekjóléti szolgálatával az óvodavezető folyamatosan kapcsolatot tart. Felvilágosítással, beszélgetésekkel, családlátogatással segítjük a rászoruló családokat.

A kisgyermekek napközbeni ellátásának szakmai munkáját segítő, ellenőrző Módszertani Bölcsőde szaktanácsadóival.

Kapcsolatok kiépítése más óvodákkal

Tervezzük, hogy szakmai munkánk hatékony fejlődése érdekében felvesszük a kapcsolatot más intézményekkel (óvodával, egységes óvoda - bölcsődével), hogy pedagógiai munkánk megfeleljen a pedagógus-életpályamodell és a tanfelügyeleti rendszer velünk szemben támasztott követelményeinek.

15. A program tervezése, elemzése, értékelése

Minden esetben a csoportok óvodapedagógusai határozzák meg, a gyermek képességeinek, szocio- kulturális körülményeinek ismeretében, hogy milyen teljesítményt fogad el sikeres fejlesztő munkának, hiszen minden gyermeket saját személyiségéhez mérten fejlesztünk.

15.1. A program működését tervező, elemző, értékelő dokumentumok

Programunk megvalósításához a következő szakmai dokumentumok elkészítése szükséges:

Éves munkaterv: készíti az óvodavezető, időkerete 1 év

A gyermekcsoportok nevelési terve: készítik az óvodapedagógusok, egységes óvoda-bölcsődei csoportban a kisgyermeknevelővel közösen, időkeret fél év

A gyermekcsoportok tevékenységi terve: készítik az óvodapedagógusok, időkeret negyedév

Szervezési feladatok: készítik az óvodapedagógusok, ill. a kisgyermeknevelő, a Jeles napokhoz, ünnepekhez, tevékenységi témakörökhöz tartozó szervezési munkák, időkerete fél év

Tematikus terv: készítik az óvodapedagógusok, időkerete 1 hónap

Anamnézis lap: családlátogatás alkalmával

Befogadási (beszoktatási) / visszaszoktatási terv: készítik az óvodapedagógusok, időkerete 1 hónap

A beszoktatás/ visszaszoktatás tapasztalatai: készítik az óvodapedagógusok, a beszoktatási idő végén, időkerete 1 hónap

Beszoktatási jegyzőkönyv: készíti a kisgyermeknevelő, a beszoktatási idő alatt, folyamatosan vezetve

Fejlődési napló: készíti a kisgyermeknevelő, időkerete 3 hónap

Fejlesztési terv: HHH-s, SNI-s, BTM-s gyermekeknek, időkerete 3 hónap

A gyermek fejlődésének nyomon követése: készítik az óvodapedagógusok, időkerete fél év

15.2. A nevelőmunka ellenőrzése

Az óvónő elsősorban önmagát ellenőrzi és saját munkáját értékeli. Valamennyi problémás helyzetben törekszik közvetlen kolléganőjével együtt elemezni a történeteket.

A szakmai munka ellenőrzését az óvodavezető végzi az év elején kidolgozott ellenőrzési terv szerint, melyben minden dolgozót érint.

Az ellenőrzés tárgya: dokumentumok, a gyermekek szokás- szabályrendszere, a programban meghatározott sikerkritériumok.

16. Érvényességi rendelkezések

Az óvodai nevelési program érvényességi ideje nyilvánossága:

A képviselőtestület határozata alapján a kihirdetéstől számítva határozatlan időre szól.

A szülők számára a vezetői irodában megtekinthető.

Bárdudvarnok Község Önkormányzatának honlapján megtekinthető.

Az óvodai nevelési program módosításának lehetséges indokai:

- hálózat bővítés, leépítés, átszervezés,
- ha a nevelőtestület más program bevezetéséről dönt,
- ha a helyi program célja, feladata jelentősen változik,
- ha egyéb érdekegyeztető fórum, módosítást javasol.

Előírás a programmódosítás előterjesztésére:

- írásbeli előterjesztés az óvoda vezetőségének,
- részletes szóbeli előterjesztés nevelőtestületi értekezleten.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A magasabb jogszabályban meghatározott kérdések rendelkezéséhez (a dokumentumok nyilvánosságának biztosítása) az egyetértési jogát korlátozás nélkül gyakorolta és megadta:

Az óvodában működő Szülői Szervezet

Szülői Szervezet elnöke

2016..

Az óvoda nevelőtestülete át nem ruházható jogkörében a nevelési programot 2016.....-én tartott határozatképes rendkívüli ülésén 100%-os igenlő szavazattal elfogadta. Az elfogadás tényét a nevelőtestület tagjai a csatolt jegyzőkönyvben hitelesítő aláírásukkal tanúsítják. Jelen Pedagógiai Programot 2016.....én jóvá hagytam.

Tóth Tamás Gáborné
intézményvezető

Kelt: Bárdudvarnok, 2016.

A fenntartóhoz való benyújtás időpontja: 2016.

Az óvoda pedagógiai programját a fenntartó képviseletébenszámú határozatával döntési hatáskörében jóváhagyta Bárdudvarnok Község Képviselő-testülete.

Bárdudvarnok , 2016.

.....
a fenntartó képviseletében

Nyilatkozat

A szülői szervezet képviselőjében nyilatkozom arról, hogy a pedagógiai program elfogadása előtt magasabb jogszabályban biztosított egyetértési és véleményezési jogunkat korlátozás nélkül gyakorolhatjuk, és a szülői közösséget érintő pontokhoz egyetértésünket adjuk.

Bárdudvarnok, 2016.

Szülői Szervezet elnöke